

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ

TITULACIÓ: Grau en Educació Infantil

CODI: 100703 **MATÈRIA:** Dificultats d'aprenentatge i trastorns del desenvolupament I

MÒDUL: II. Dificultats d'aprenentatge i trastorns del desenvolupament

PROFESSOR/A RESPONSABLE: Pepa Valls

EQUIP DOCENT: Ramón Camats, M.Teresa Mora, Clara Sansó i Pepa Valls

CURS ACADÈMIC: 2011/2012

CARÀCTER: Formació bàsica

CURS: 2n

SEMESTRE: 2n

CRÈDITS ECTS: 6

IDIOMA D'IMPARTACIÓ: Català

COMPETÈNCIES

- Identificar dificultats d'aprenentatge, disfuncions cognitives i relacionades amb l'atenció
- Saber informar a altres professionals especialistes per abordar la col·laboració del centre i del mestre en l'atenció a les necessitats educatives que es plantegin.
- Adquirir recursos per afavorir la integració educativa dels estudiants amb dificultats
- Dominar les TIC
- Expressar-se correctament de manera oral i escrita

OBJECTIUS

- Adquirir un nivell de coneixement i de comprensió de les idees relacionades amb l'educació entesa des d'un enfocament inclusiu
- Conèixer i analitzar les estratègies didàctico-organitzatives per la construcció de l'escola per a totes les persones en el marc del paradigma de l'educació inclusiva
-
- Establir les bases de la relació entre dificultats d'aprenentatge i trastorns del desenvolupament
- Conèixer els aspectes propis del desenvolupament dels alumnes amb dèficits sensorials, físics i psíquics

- Adquirir una visió global de les implicacions educatives que afecten aquests trastorns i constatar la importància de proporcionar una resposta educativa adequada a l'especificitat de cada una de les persones

CONTINGUTS

- Educació inclusiva, escola per a tots i atenció a la diversitat.
- Estratègies didàctiques i metodològiques d'atenció a la diversitat.
- Dificultats en el desenvolupament del llenguatge oral i implicacions educatives:
- Dificultats en el desenvolupament de la parla; Dificultats en el desenvolupament del llenguatge; Dificultats en el ritme; Dificultats en la comunicació.
- Desenvolupament prenatal, origen d'algunes deficiències i atenció primerenca.
- Deficiència auditiva: aspectes evolutius i implicacions educatives.
- Deficiència visual: aspectes evolutius i implicacions educatives.
- Deficiència motriu: aspectes evolutius i implicacions educatives.
- Deficiència mental: aspectes evolutius i implicacions educatives.
- TDAH: aspectes evolutius i implicacions educatives.
- Autisme: aspectes evolutius i implicacions educatives.

METODOLOGIA

- Exposicions dels professors.
- Exposicions dels alumnes.
- Debats.
- Lectures i anàlisis de documents.
- Recerca d'informació.
- Elaboració de treballs i síntesi.
- Tutories individuals i grupals.

AVALUACIÓ

Producció individual: 30%
Examen teòric: 30%
Treball grupal: 20%
Assistència: 20%

Per aprovar la matèria, s'han de superar totes les parts amb una nota igual o superior a cinc.

BIBLIOGRAFIA

- AINSCOW, M. (1995) *Necesidades especiales en el aula. Guía para la formación del profesorado*. Madrid: Unesco-Narcea.
- AINSCOW, M. . (1997) "Hacia una educación para todos: algunas formas posibles de avanzar". En ARNAIZ, P.; DE HARO RODRIGUEZ, R. (Eds.): *10 años de integración en España: análisis de la realidad y perspectivas de futuro*. Actas de la XXII Reunión Científica Anual de A.E.D.E.S.Múrcia: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia.
- AINSCOW, W. (1991). *Effective school for all*. London: David Fulton publishers,1991
- ARROYAVE, D. (2000): "La Didáctica como un Sistema Complejo." *Memorias del BOLÍVAR*, A. (1999): *Cómo mejorar los centros educativos*. Madrid: Síntesis.
- COCHRAN-SMITH, M. LYTLE, S. (2002) *L.Dentro- fuera. Enseñantes que investigan*. Madrid: Akal.
- complejidad", en: *Aula Abierta*, nº 142, págs.7-10.
- Complejo. La Metacognición bajo el Enfoque de la Complejidad.
- complejos", en: *Novedades Educativas*, nº 168, págs.38-41.
- D.POLO, N.SALVAT, M.CODINA. Conèixer el món que ens envolta sense veure'l. Cavall Fort (núm.660)
- DEL CAMPO, M.E.; PALOMARES, L.; ARIAS, T. (1997) Casos prácticos de dificultades de aprendizaje y necesidades educativas especiales. Madrid: Ramón Areces.
- DOMÈNECH, J. (2010). *Elogi de l'educació lenta*. Barcelona: Graó.
- FRIGERIO, G. (2004): "La complejidad de educar", en: *Novedades Educativas*, nº168, págs. 4-7.
- GALLARDO, R. Y GALLEGÓ, J. Manual de logopedia escolar. Un enfoque práctico. Granada: Aljibe.
- GIMENO SACRISTAN, J. (2005). ". Diversos però no desiguals". A *Suports*. Vol 9, n.1, p. 23-32.
- GONZÁLEZ VELASCO, J. (2009): El Aula-mente-social como Constructo Didáctico
- HARAMBOURE, M. E. (2005): "La complejidad de la pretendida integración", en:
- HARGREAVES, A. (compilador) (2003): *Replantear el cambio educativo. Un enfoque*
- HERRERA, F.; RAMÍREZ, I. (1999) La deficiencia visual: intervención psicopedagógica (pàg. 137-160) dins LOU, M.A.; LÓPEZ, N. Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide.
- JUÁREZ SANCHEZ, A. y MONFORT, M. (2001). Estimulación del lenguaje oral. Un modelo interactivo para niños con dificultades educativas especiales. Madrid: Entha Ediciones.
- LOPEZ MELERO, M. ; PÉREZ, A.; SANTOS GUERRA, M.A. (2003). *Conversando con Maturana de Educación*. Màlaga: Aljibe.
- LOU, M.A. (1999) La deficiencia auditiva: sordera e hipoacusias (pàg. 107-121)
- LOU, M.A.; LÓPEZ, N. (1999) Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide.
- LOU, M.A.; LÓPEZ, N. Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide.
- M. LEONHARDT. El bebé ciego (Barcelona: E. Masson,1992). Escala Leonhardt de desenvolupament per a nens cecs de 0-2 anys (Barcelona: ONCE, 1992)
- MARCHESI, A.; COLL, C.; PALACIOS, J. (1999) Desarrollo psicológico y educación III. madrid: Alianza Psicología.
- MOLINA, S. (1994) Bases psicopedagógicas de la educación especial. Alcoi: Marfil.
- MORIN, E. (1990): *Introducción al Pensamiento Complejo*. Barcelona: Gedisa.
- MORÍN, E. (1999): *La Cabeza Bien Puesta*. Buenos Aires: Nueva Visión.
- MORIN, E. (1999): *Los Siete Saberes Necesarios Para la Educación del Futuro*.

MORIN, E. (coord.) (2003): *Educación en la era planetaria*. Barcelona: Gedisa.

Novedades Educativas, nº 179, págs.19-21.

OSORIO, L. (2005) "La formación humana en la educación: un abordaje desde la complejidad", en: *La Obra*, nº 179, págs. 19-21. París: UNESCO.

PEÑAFIEL, F. (1999) Discapacidad motora: intervención psicopedagógica (pág. 235-252) dins LOU, M.A.; LÓPEZ, N. Bases psicopedagógicas de la educación especial. Madrid: Pirámide.

PERLO, C. (2004): "Dificultades para aprender y enseñar en contextos culturales" *Primer Congreso Internacional de Pensamiento Complejo*. Tomo II. Ecuador: publicaciones UNESCO.

renovador. Buenos Aires: Amorrortu editores.

SANTOS, M.A. (1995) "Democracia escolar o el problema de la nieve frita". En VARIOS (1995b): *Volver a pensar la educación (vol. I). Política, educación y sociedad*. Congreso Internacional de Didáctica. La Coruña: Fundación Paideia/Madrid: Morata.

STAINBACK, S.B.; STAINBACK, W.C. (1992). *Curriculum considerations in inclusive classrooms: facilitating learning for all students*. Baltimore: Paul H. Brookes.

STAINBACK, SUSAN (2001). "Componentes críticos en el desenvolvament de l'educació inclusiva". A. *Suports*, vol 5, n. 2, p. 26-31

TAYLOR, V. (2001): "Convivencia en la escuela asumiendo la complejidad", en: *Novedades Educativas*, nº 125, págs. 22-23.

UDVARI-SOLNER, A. (1995) "A process for adapting curriculum in inclusive classrooms". En R.A. VILLA y J.S. THOUSAND (Eds.): *Creating an inclusive school*. Alexandria: ASCD.

VELILLA, M. A. (compilador) (2002): *Manual de Iniciación Pedagógica al Pensamiento Complejo*. Quito: Ediciones jurídicas Gustavo Ibáñez

WILLIAMS, J. (1990) *The special education handbook. An introduction reference*. London: Bristol.

CRONOGRAMA: ACTIVITATS D'APRENTATGE

SETMANES	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
1 SESSIÓ :	PRESENTACIÓ MATÈRIA						
2:	EDUCACIÓ INCLUSIVA		Conèixer algunes de les bases teòriques de l'educació inclusiva. Revisar la producció individual en base als criteris d'avaluació establerts.	Exposar Potenciar el debat Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic	Cercar i analitzar informació Argumentar Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic		
3:	EDUCACIÓ INCLUSIVA		Conèixer estratègies didàctiques i metodològiques d'atenció a la diversitat. Revisar la producció individual en base als criteris d'avaluació establerts.	Exposar Potenciar el debat Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic	Cercar i analitzar informació Argumentar Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic		
4:	EDUCACIÓ INCLUSIVA		Analitzar la pràctica educativa des de la perspectiva de la diversitat. Revisar la producció individual en base als criteris d'avaluació establerts.	Exposar Potenciar el debat Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic	Cercar i analitzar informació Argumentar Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic		

SETMANES	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
5:	EDUCACIÓ INCLUSIVA		Prendre consciència de la necessitat de que el sistema educatiu s'ha de construir tenint en compte el paradigma de l'escola per a totes. Revisar la producció individual en base als criteris d'avaluació establerts.	Exposar Potenciar el debat Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic	Cercar i analitzar informació Argumentar Relacionar teoria-pràctica Mantenir una actitud de reflexió i qüestionament sistemàtic		